

РОЗДІЛ 5

СФЕРА ГОСТИННОСТІ В ІНФРАСТРУКТУРІ МАЛИХ МІСТ

УДК 640.4:338.48

Н.М.ГОБЛИК-МАРКОВИЧ, Г.Ф.ІЛЬТЬО
Мукачівський державний університет

СФЕРА ГОСТИННОСТІ СКЛАДОВА ТУРИСТИЧНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ М.МУКАЧЕВО

В Закарпатській області є всі передумови для туристичної діяльності та рекреації, що є перспективних напрямом розвитку муст краю. Це особливо актуальне для області, і для малих міст регіону, де є всі передумови для розширення рекреаційного потенціалу території. Вагоме місце у створенні туристичної привабливості міста займає сфера гостинності як складова інфраструктурного забезпечення галузі. Але для цього необхідно розвивати внутрішню інфраструктуру, зокрема: налагодити авіаційні перевезення в середині країни; реконструювати готелі, туристичні бази, комплекси, мотелі; поліпшити сервісне обслуговування шляхом навчання та підвищення кваліфікації персоналу. Багато дослідників краю займаються дослідженням сфери туризму та гостинності в ракурсі перспективного напрямку розвитку малих міст так і Закарпатської області. Зокрема, серед них такі науковці: Гоблик В.В., Папп В.В., Мілашовська О.І., Лужанська Т.Ю., Шандор Ф.Ф. та ін.

На основі проведеного аналізу програми розвитку Закарпатської області [1] та існуючого економічного стану міст області ми пропонуємо стратегію розвитку туристичної привабливості міста Мукачево, в якій вагоме місце відводиться інфраструктурному забезпеченню та сфері гостинності. Для цього передбачається здійснити низку заходів, які були б спрямовані на покращення існуючого стану туристичної галузі в місті Мукачево та області. Тому, основними завданнями програми розвитку області та міста Мукачева [2] є: забезпечення пріоритетного розвитку туристичної галузі з урахуванням специфіки області, відповідно до законодавства України та норм міжнародної практики; удосконалення організаційної структури галузі; створення розвинутої інженерної та соціальної інфраструктури; визначення напрямів інформаційно-рекламної діяльності; стимулювання діяльності через встановлення цільового фінансування і кредитування. Галузь розвиватиметься на базі як державного, так і приватного секторів індустрії подорожей та оздоровлення. Туризм позитивно впливає на розвиток інфраструктури міст, підвищення зайнятості населення, поліпшення економічної ситуації та залучення іноземних інвестицій. Основним шляхом покращення привабливості міста та області для туристів є створення нових та розвиток існуючих підприємств по обслуговуванню туристів. З цією метою місцевій владі необхідно провести заходи по сприянню створенню підприємств з виготовлення сувенірів (виробів з дерева, плетіння з лози та ін.), розвитку народних промислів (різьблення по дереву, ковальство, художня вишивка), автобусних турмаршрутів для огляду області та її

історичних, культурних та архітектурних пам'яток. Вище наведені заходи забезпечать супутнє обслуговування туристів.

Вагоме місце у створенні привабливого туристичного продукту міста належить саме закладам розміщення та харчування, за допомогою яких, насамперед, можна визначити рівень якості обслуговування туристів. Необхідним напрямом підвищення туристичної привабливості міста є створення нових об'єктів сфери громадського харчування, які б виділялися з-поміж інших певною особливою рисою (інтер'єром та екстер'єром, етнічною належністю, особливістю місцевої кухні тощо). До прикладу, у м.Мукачево досить розвинута мережа кафе-кондитерських, серед яких на увагу заслуговують КД «Бондаренко» та кафе-кондитерська «Ваніль», які завоювали значну частку ринку міста і користуються великою популярністю у туристів. Проте переважна більшість закладів харчування в місті Мукачево є одноманітними, а якість страв та обслуговування є невисокою, аналогічна ситуація в цілому по області. Невід'ємною складовою належного обслуговування туристів є забезпечення їх нічлігом. Для вирішення проблеми поселення в місті туристів з невеликими доходами, наприклад, студентів, пропонується заохочувати підприємців створювати готелі з низькою платою за номер, організувати в містах достатню кількість квартирних бюро по наданню тимчасового житла туристам. На окрему увагу заслуговують туристи з високими доходами (з країн Західної Європи та Північної Америки), для яких необхідно збудувати готелі із забезпеченням найвищої якості обслуговування. Окремі спроби у створенні належного рівня обслуговування зроблено наступними закладами м.Мукачево: Готель «Зірка», що отримав перевагу за рахунок зручного місця розташування у центрі міста, зорієнтований в основному на обслуговування туристів з Америки та туристів єврейської національності; готель «Фердинанд», за рахунок вдалого транспортного розміщення, сучасного екстер'єру та інтер'єру, завоював довіру у туристів з Угорщини, Словаччини та Німеччини, які подорожують групами туристичними автобусами; готель «Велюр» позиціонується на ринку міста як заклад, що надає послуги класу VIP і користується популярністю у заможних туристів-іноземців, що подорожують розосереджено та з діловими цілями. Однак, для досягнення європейського рівня якості обслуговування готельними закладами міста, необхідно докласти ще багато зусиль.

Отже, запорукою соціально-економічного розвитку малих міст та Закарпатської області загалом є підвищення туристичної привабливості території. Цінності туризму та рекреації сприятливо впливають на інвестиційні рішення, оскільки природні багатства області, її історичні та культурні цінності в значній мірі визначають, чи буде задоволений підприємець в цій області чи захоче він працювати тут більш-менш тривалий термін. Розвиток сфери гостинності сприятливо впливатиме на формування зайнятості населення у містах та залученню іноземних туристів.

Література

1. Стратегія розвитку Закарпатської області на період до 2020 року [Електронний ресурс]. - Режим доступу : http://dfrr.minregion.gov.ua/foto/projt_reg_info_norm/2015/05/Strategiya.pdf.
2. Програма економічного і соціального розвитку міста Мукачево [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.mukachevo-rada.gov.ua/index.php/ekonomika/ekonomika-biznes-ta-investytii/prohrama-ekonomichnoho-i-sotsialnoho-rozvytku>.

УДК 640.4:477.87

А.В. ГРЯНИЛО, М.М. УДУТ
Мукачівський державний університет

РОЗВИТОК ДИТЯЧОГО ТУРИЗМУ У МАЛИХ МІСТАХ

Туристична діяльність в поєднанні зі сферою гостинності характеризує сучасну тенденцію до відпочинку, відновлення фізичних сил людини разом з пізнавальною діяльністю.

Сьогодні активно аналізуються проблеми та перспективи розвитку туристичної діяльності, а саме сільський зелений туризм (Ячменева В.М.), діловий туризм (Бочан І.О.), екологічний туризм (Емельянова В.А., Лазарева Е.А.) та ін. Поруч з цим дуже мало досліджень з питань розвитку дитячого туризму, який відіграє значну роль для держави, регіонів та малих міст. Дослідження проведені колективом авторів під загальною редакцією Биковської О.Е., Петрочко Ж.В. та Яременка О.О. розкривають концепцію дитячого відпочинку та оздоровлення тільки в контексті організації педагогічного процесу, не торкаючись економічних складових.

Розвитку українського туризму присвячені наукові праці В.К. Федорченка, Т.А. Дворової, В.В. Худо, В.І. Цибуха, М.П. Мальської та ін авторів. Саме вони вперше в Україні узагальнили та систематизували матеріал з окремих розділів історії вітчизняного туризму. А ось детальний аналіз стану, проблем та перспектив розвитку молодіжного та дитячого туризму в нашій державі не проводився, тому інформація про цей вид туризму вищезазначеними авторами дається фрагментарно і тільки в загальному аспекті розвитку туризму в цілому [1, с. 64].

Звідси постає завдання визначення поняття туризм. В Законі України “Про туризм” зазначається, що це тимчасовий виїзд особи з місця проживання в оздоровчих, пізнавальних, професійно-ділових чи інших цілях без здійснення оплачуваної діяльності в місці, куди особа від'їжджає [2].

Вважаємо необхідним сформулювати поняття розвитку туризму - це процес, який залежить від низки факторів таких як мотивація подорожей, від способу здійснення подорожей, розвитку транспортних засобів, кількості подорожуючих осіб, об'єктів інфраструктури, закладів готельного та ресторанного бізнесу.

М.П. Кляп та Ф.Ф. Шандор в своїх дослідженнях визначили, що дитячий туризм – це вид туризму, що спрямований на задоволення дозвілля для дітей. Дитячий туризм – це пізнавальні екскурсії, дитячі табори, робінзонади. Це

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>